

Tiszta Formák

Alapítvány

МЕЃУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ОКРУГЛОГ СТОЛА ОДРЖВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Београд, 23-25. јуна 2019.

Место одржавања:

**Конференцијска сала Међународног научног форума,
Општина Звездара, ул. Стјепана Љубише 23**

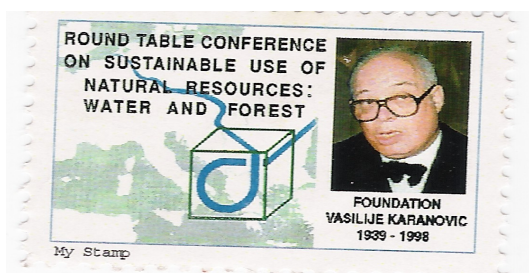
О главном организатору:

Међународне научне конференције „Дунав – река сарадње“ се одржавају сваке године почев од 1989.године, а на основу ауторског пројекта др Едите Стојић, научног саветника Института за међународну политику и привреду.

Првих пет успешних конференција указало је на велико интересовање не само научних радника, већ и шире стручне јавности за веома широку лепезу тема везаних за Дунав и његове притоке. Указала се потреба оснивања удружења грађана заинтересованих за међународну сарадњу и за развојне пројекте у одрживом коришћењу природних и културно-историјских ресурса у макро-региону слива Дунава. Тако је априла 1994. године основан *Међународни научни форум „Дунав – река сарадње“ (МНФ“ДРС“)*. Конференције „Дунав – река сарадње“ су се низале за редом сваке јесени. Изостала је само 1999. година, када због НАТО бомбардовања СРЈ нису постојали услови да се организује традиционална годишња конференција. Али зато је почетком наредне године одржан први Округли сто **МНФ“ДРС“** на којем су разматране последице

бомбардовања на живот у српском Подунављу и на саму реку Дунав. А годишње јесење конференције су настављене од 2000. године.

О су-организаторима:

Фондација „Василије Карановић“ са скромним годишњим фондом од 200 евра које донира председница МНФ“ДРС“ делује у циљу очувања успомене на личност Василија Карановића, дипл. шумарског инжењера, иницијатора међународних скупова округлог стола о одрживом коришћењу природних извора и еколошког образовања.

Tiszta Formák

Alapítvány

„Фондација Чисти Облици“ из Мађарске подржава иницијативе које промовишу вредности заједнице, помажу људима да изграде поверење и заједнице на основу сарадње, са циљем да се омогући остваривање иницијатива које би без подршке имале мање шансе да остваре своје циљеве у ширењу сарадње, а за добробит своје и шире заједнице.

ТОК РАДА КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Рад Конференције је почео 23. јуна регистрацијом учесника од 10:30 часова. Листа учесника (у прилогу овом Извештају) показује да је Конференција имала укупно 22 учесника, од којих из Србије 10, а из 5 страних земаља укупно 12 учесника, чиме се ова конференција округлог стола квалификује као међународни научни скуп.

После регистрације следило је свечано отварање скупа којим је модерирао Проф. др Кристијан Ристић, председник Програмског савета МНФ“ДРС“. Скуп су поздравили пригодним говорима др Едита Стојић Карановић, председница-оснивач *Међународног научног форума „Дунав – река сарадње“* говорећи о традицији одржавања и о циљевима округлих столова у оквиру активности овог удружења.

Ласло Панди, Председник Федерације Водног туризма Дунавског Региона поздравио је скуп у име суорганизаора из Мађарске „Фондација Чисти Облици“ образлажући значај сарадње између МНФ“ДРС“ и мађарских удружења која се баве приоритетним темама Дунавске стратегије Европске уније.

Моника Виртенбергер, истраживач из Немачке и пројект-менаџер МНФ“ДРС“ за област туризма у свом поздравном обраћању учесницима скупа говорила је о досадашњој сарадњи са МНФ“ДРС“ на унапређењу одрживог развоја туризма, и о очекивањима да ће овај округли сто

Међународни научни форум »Дунав – река сарадње«

www.danube-cooperation.com

Електронска пошта: office@danube-cooperation.com, forumdanube@yahoo.com

допринети развоју свести о потреби да се и у туризму води рачуна о еколошки оправданом коришћењу природних ресурса.

*

Први панел под насловом „**Значај одрживог коришћења природних ресурса за одрживи привредни развој**“ почео је у 12 часова.

Зоран Гавриловић, професионални инжењер, пројект-менаџер МНФ „ДРС“ за област заштите животне средине модерирао је овај панел. Он је у свом уводном излагању говорио о потреби разумевања важности очувања равнотеже и одрживости природних ресурса и како те ресурсе користити у складу са тим.

Затим је дао реч др **Мађашу Черхатију**, који је изложио резултате истраживања седмочланог тима састављеног од сарадника Одељења за еколошку безбедност и екотоксикологију, Универзитета Сент Иштван, и Дирекције за управљање водама Централне долине Тисе, а на тему екотоксиколошког стања река и потока у које се испуштају отпадне воде.

Проф. др **Зоран Радмиловић**, члан Инжењерске академије Србије, изложио је резултате својих истраживања еколошког статуса пловидбе кроз преводницу Ђердап 1 после адаптације, посебно са аспекта буке и загађења ваздуха.

Затим је др **Арпад Феринц** изложио резултате истраживања која је извршио деветочлани тим састављен од научних радника Института за пољопривреду Универзитета Сент Иштван, Лимнолошког института, Центра за еколошка истраживања Мађарске академије наука, као и Института за истраживање Дунава и Географског института при Мађарској академији наука. Један од учесника тог тима, др Адам Штасни такође је учествовао у раду наше међународне научне конференције Округлог стола.

Учесници су искористили могућност да после сваког излагања поставе питања у вези са саслушаном презентацијом, а на крају панела вођена је заједничка расправа о свим темама овог панела. После тога учесници су се послужили јелом и пићем и водили неформални наставак расправе.

*

Другим панелом под насловом „**Одрживи развој туризма и пољопривреде у складу са принципима заштите животне средине**“ настављен је рад конференције у 14:30 часова.

Модератор Другог панела, Проф. др Кристијан Ристић најпре је дао реч **Моники Виртенбергер** из Немачке, која је говорила о туризму као значајној привредној грани у којој је такође веома неопходно водити рачуна о одрживом коришћењу воде и других природних ресурса, при чему је анализирала пример главног града Словеније, Љубљане.

У реферату докторанда **Давора Љубичића** из Хрватске дата је анализа услова и могућности одрживог развоја туристичке дестинације, у складу са еколошким принципима. Разматран је пример еко-туризма на Елафитским острвима код Дубровника, при чему су критерији били могућност приступа води, односно одрживи развој инфраструктуре у складу са циљевима УН Агенде 2030.

У свом истраживачком раду **Акаш Бат**, дипл. инж. архитектуре, просторни планер, и уметник из Индије, бави се одрживим туризмом око природно доступних водних ресурса у Индији, на примерима реке Сабармати и језера у близини Ахмедабада, највећег града у држави Гуџарат, који има огромни туристички потенцијал.

Др **Ненад Васић**, из Института за међународну политику и привреду, из Београда у свом реферату анализирао је могућности које би изградња Канала Дунав-Јужна Морава-Вардар-Солун могла да обезбеди земљама кроз које би пролазила, а посебно Србији, али се осврнуо и на оспоравања техничких могућности изградње, као и на заинтересованост страних инвеститора за тај велики подухват.

У реферату др **Едите Стојић Карановић** пажња је усмерена на савремени развој прекограничних, регионалних и међурегионалних облика сарадње у којима учествују земље Западног Балкана, и слива Дунава, и то са аспекта одрживог привредног развоја у складу са принципима заштите животне средине.

Заједничком расправом о темама Другог панела завршен је први конференцијски дан Округлог стола.

*

Трећи панел под насловом „Економски аспекти одрживог развоја“ започео је наредног дана, у 10:00 часова.

Модератор трећег панела, др Едита Стојић Карановић, најпре је обавестила скуп о телефонском разговору који је управо обавила са планираним домаћинима теренског обиласка 25. јуна, Драгославом Ђорђевићем у Сланцима и са проф. др Зораном Марковићем, директором Центра „Мали Дунав“ у Радмиловцима, да се због јаких киша које су изазвале поплаве на тим локалитетима – отказује сутрашњи програм теренског обиласка, а затим је дала реч првом говорнику овог панела:

Проф.др **Имре Гараџи** је у занимљивом излагању о економско-етичким изазовима у савременим геополитичким процесима и о стању одрживости у евро-атлантском свету пошао од хипотезе да је неопходан опоравак етике у сфери економске активности, као и морала у модерном друштву благостања. Није случајност – сматра он – да се доба модерности назива економским временима, јер друштво не може да избегне утицај економије. Карактеристике тога су: економија је већ присутна у сваком аспекту постојања, тако да економија благостања покушава да постане

независна од етичког кодекса друштва. Мирна коегзистенција економије и екологије је последњи велики задатак националних држава који неће моћи да се испуни и оствари у садашњој глобалној модерности.

Доцент др **Ђенђи Мајор** је у свом инспиративном излагању нагласила, да ако успемо да економије благостања и њихове националне државе подигнемо на наднационални ниво еколошке економије, а да је задржимо као полазну тачку, можемо избећи последице друштвених експлозија и еколошких катастрофа. Ако то не успе, вратићемо се у природно стање у коме према Хобсовој дефиницији "свако се бори против свакога". Зато би пожељан пут водио преко одговорности, толеранције и солидарности, који су најважнији креатори димензија обновљиве етике. Ако су ова три принципа креативна у решавању проблема глобализираног света, онда се може развити скуп вредности које ће осигурати одрживи развој јамчењем одрживог окружења и развити одговарајуће мреже деловања за то.

Др. **Јелена Предојевић-Деспић** из београдског Института друштвених наука говорила је о изазовима миграција и потреби за политичком акцијом, указујући на чињеницу да је током последњих неколико деценија дошло до значајних промена у природи међународних миграционих трендова и просторне мобилности становништва на светском нивоу. Миграциони токови и трендови постају прогресивнији, израженији и сложенији, и може се рећи да су Европа и земље у сливу Дунава данас можда у центру такве динамике миграција.

Проф. др **Кристијан Ристић** са Универзитета „Унион - Никола Тесла“ у свом реферату о финансирању бизниса и предузетништва, о интернационализацији производње и монетаризацији тржишних трансакција доказује да ти процеси доприносе појављивању државе као модерног субјекта усмеравања и координације развоја предузетништва. У преструктурирању привреде савремена држава може путем селективне и подстицајне пореске политике, да третира иновације као саставни део развојних програма.

После овога следила је заједничка расправа о темама Трећег панела у којој је развијена нарочито жива дискусија о питањима савремених миграција. Затим су донете смернице за Завршни документ ове конференције *Међународног научног форума "Дунав - река сарадње" (МНФ „ДРС“)*, чиме је конференција завршена.

***

ЗАКЉУЧЦИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ОКРУГЛОГ СТОЛА И ПРЕДСТОЈЕЋИ ЗАДАЦИ

Председница интердисциплинарног удружења стручњака и истраживача посвећених унапређењу међународне сарадње у области одрживог

развоја и одрживог коришћења природних и културно-историјских ресурса у сливу Дунава, Едита Стојић Карановић, на крају Конференције, предлажући Закључке, истакла најпре да *МНФ „ДРС“* о резултатима својих активности редовно обавештава државне органе и организације, на свим нивоима, указујући на проблеме које треба решавати у области одрживог коришћења природних и културно-историјских ресурса у сливу Дунава, што ће учинити и овом приликом. Она је указала и на то да се сарадња са међународним организацијама одвијала свих протеклих година преко учешћа представника тих организација у активностима *МНФ „ДРС“*, као и учешћем *МНФ „ДРС“* у активностима тих организација. *МНФ „ДРС“* стално учвршћује своју постојећу сарадњу са невладиним организацијама земаља Подунавља и иницира нове видове те сарадње, при чему сарађује и са организацијама цивилног друштва у другим регионима. Нагласила је да у том смеру ће *МНФ „ДРС“* деловати и у будуће.

МНФ „ДРС“ ће дакле, наставити да посвећује посебну пажњу интердисциплинарним програмима и пројектима, промовишући резултате истраживања и пројектне предлоге кроз одржавање међународних конференција „Дунав – река сарадње“, које се редовно одржавају сваке године, изнаћиће и нове видове образовног програма, ширећи и делећи знања из области одрживог коришћења и заштите природних ресурса и културно-историјске баштине.

Сви учесници овог скупа позвани су и на учешће у раду јубиларне 30. међународне научне конференције која ће се одржати 23-25. септембра 2019. године. Раније је већ договорено ко-организаторство са *Институтом за међународну политику и привреду*, а одржавање централног дана скупа у конференцијској сали Института договорено је за уторак 24. септембар.

Предложено је и ко-организаторство са Мађарским културним центром у Београду, да би се конференција 23. септембра одржала у палати Центра. Дозвола за то биће затражена од Амбасадора Мађарске на време.

За трећи дан је предложен обилазак терена у Великом Градишту и на путу до тог града, уздуж Дунава. Даљи договори о томе предстоје у летњем периоду, а за остварење тог дела програма потребно је још наћи финансијку подршку.

У склопу припрема те конференције треба израдити и библиографију свих радова и излагања на ранијим конференцијама *МНФ „ДРС“*. На основу те библиографије из области које су у току претходних 30 година биле најзаступљеније на конференцијама „Дунав – река сарадње“ уредиће се тематски зборници у току наредних година.

* * *

ЛИСТА УЧЕСНИКА

Crna Gora / MONTENEGRO

1. ZEC Miluša, BSc. Law

Hrvatska / CROATIA

1. LJUBIČIĆ Davor, MSc. Ecc.

Indija / INDIA

1. BHATT, Akash, BSc. Architecture

Mađarska / HUNGARY

1. CSERHÁTI Mátyás, Univ. Prof. Dr.
2. FERINCZ Árpád, Dr. Senior Research Associate
3. GARACZI Imre, Univ. Prof. Dr., Academician
4. KISS Anna Mária, Independent Researcher
5. MÁDL Emma, BSc, Ecc.
6. MAJOR Gyöngyi, Univ. Prof. Dr. Ecc.
7. PÁNDI László, BSc. Sport
8. STASZNY Ádám, Dr. Senior Research Associate

Nemačka / GERMANY

1. WÜRTEMBERGER Monika, Project-manager Tourism

Srbija / SERBIA

1. DRNDARSKI Dušan, Independent Researcher
2. GAVRILOVIĆ Zoran, BSc. Professional Eng. Forestry
3. IMAMOVIĆ Enisa, BSc. Manager of Culture and Education
4. PREDOJEVIĆ-DESPIĆ Jelena, Dr. Senior Research Associate
5. PRODANOVIĆ Sonja, MSc. Architecture
6. RADMILOVIĆ Zoran, Univ. Prof. Dr. Academician
7. RISTIĆ Kristijan, Univ. Prof. Dr.
8. STOJIĆ KARANOVIĆ Edita, Dr. Science Advisor
9. TODOROVIĆ Smiljana, BSc. Ecological Security
10. VASIĆ Nenad, Dr. Senior Research Associate